WTKG PAASEXCURSIE 2006 OF

O nee hè, niet nóg een *Campanile*!

*Ton van Eijden**

Tijdens jaarvergaderingen van de WTKG in de afgelopen jaren was het een terugkerend onderwerp van gesprek: het aantal plaatsen in het bekken van Parijs waar nog door een groep verzameld kan worden neemt steeds verder af. Kon er bijvoorbeeld vorig jaar nog verzameld worden bij Fercourt, inmiddels blijkt de grondeigenaar, verstoord door de niet aflatende graaf-aktiviteiten op zijn terrein, niet langer van bezoek door hobby-paleontologen gediend te zijn. En dat terwijl wij vorig jaar toch na afloop van ons verzamelen de gemaakte gaten weer netjes hadden dichtgegooid. Ook de zandgroeve van le Guepelle is helaas niet langer toegankelijk voor groepen. In beide gevallen is het overigens mogelijk dat individuele verzamelaars niet worden geweerd, maar hierbij speelt ongetwijfeld mazzel hebben (lees: niet betrapt worden) een grote rol.
Hierdoor komt het erop neer dat de weinige overgebleven verzamelterreinen vaker door de WTKG met een bezoek worden vereerd. En zo stond dit jaar de Lutetien-fauna van Fleury-la-Rivière, twee jaar geleden voor het laatst bezocht, opnieuw op het programma. De organisatie (lees: de onvermoeibare Stef Mermuys) had van tevoren in de omgeving willen rondkijken naar andere plaatsen waar verzamelen mogelijk was. Dit werd helaas verhinderd doordat hij een onfortuinlijke val had gemaakt op de bouwplaats rond zijn huis, en daarbij een pols lelijk had verzwikt.

Net als twee jaar geleden was de camping in Vandière het verzamelpunt, en net als twee jaar geleden verkozen Henk-Jan en ik het comfort van een hotelletje in Dormans. Het weer woog hierbij in niet onbelangrijke mate mee: hoewel Pasen laat viel dit jaar lieten lente-achtige temperaturen erg op zich wachten.
En zo vertrokken we op vrijdag 14 april met een volgeladen auto naar de Champagne-streek. Het terugvinden van het hotel bleek niet zo moeilijk, iets moeilijker bleek het terugvinden van de camping om de overige verzamelaars een bezoek te brengen. Tot onze verrassing bleek Stef toch aanwezig te zijn. Zijn verzamelaarsbloed had hem ertoe gedreven zich door zijn vrouw naar Frankrijk te laten rijden.
Aanwezig waren: Anton en Mar Janse, Henk en Wil Mulder, Ben en Joke Nieland, Len en Reija Vaessen, Jan Boes en aanstaande schoonzoon Mark, Henk en Sinnie Bol, Adriaan en Wiepke Dorst, Fred en Wil Visschers, David Baron, Robert Reuselaars, Johny Laporte, Yvonne Butaye, Ron Veldman en mevrouw van der Ham, Stef, Marja, Irene en Christiaan Mermuys, en ondanks de lage temperatuur werd het nog best gezellig. Belangrijk onderwerp van gesprek was dat het verzamelen zwaar werk zou zijn. Twee jaar geleden al waren er in het bosje ten noorden van Fleury gaten van indrukwekkende diepte en omvang in de toch best wel harde kalk gehakt. De hopen uitgegraven materiaal op de

FOTO HENK-JAN VAN VLIET

Denk erom lezer, niet één maar twee Campaniles, de twee delen horen niet bij elkaar!

hellingen deden vermoeden dat er ondergronds contact werd gezocht met de kanaaltunnel. Veel en zwaar werk zou dus verzet moeten worden om nog materiaal te bemachtigen. We zagen allemaal op tegen dit onvermijdelijke graafwerk.
Henk-Jan en ik hadden dat ook al overwogen, en waren tot de slotsom gekomen dat de beste aanpak een gezamenlijke zou zijn. Dit ondanks het feit dat we beiden eigenlijk een eigen kuil prefereren.
De zaterdagmorgen was kil, maar redelijk zonnig toen we vol goede moed naar Fleury togen. Inderdaad waren de kuilen diep en steil uitgehakt, maar tot onze verrassing waren er weinig sporen van recente activiteit. We waren vroeg genoeg om even te kunnen rondkijken. In tegenstelling tot twee jaar terug was er op de hellingen niet zoveel te vinden. Maar wel vonden we een kuil waarin de meest fossielhoudende laag (en helaas ook veruit de hardste) duidelijk zichtbaar was, en waar het ook mogelijk leek om zonder bulldozer en/of springstof méér van deze laag bloot te leggen.
De spaden voor de dag gehaald, en begonnen met zand, gruis en bodem weg te scheppen. Simpel gezegd, maar gezien de diepte van de kuil niet zo simpel gedaan. Ook de doornige bramen en taaie clematisranken lieten zich niet zomaar verwijderen. Maar door de kuil breder te maken konden we een veelbelovend stuk kalk blootleggen. Het materiaal boven de harde laag bevat heel veel bivalven, maar niet veel grotere gastropoden. We braken het in grote stukken af en legden het terzijde, teneinde een blok van de diepere laag te kunnen uitbreken.
We hadden besloten om te proberen grote brokken vrij te maken, om zo niet teveel fossielen te vernielen. Dit werd enigszins vergemakkelijkt door vertikale scheuren in het gesteente, die met vrij los, zandig materiaal waren gevuld. En hé! Wat is dat? Stop! Er is maar één fossiel hier zó groot, dat moet een *Campanile* zijn! Onmiddellijk werd het bikwerk aangepast om de vondst met een blok matrix te kunnen bergen. In de sleuf die we daartoe hakten kwamen we vrijwel direct achter elkaar nóg twee *Campanile*'s tegen. Mijn twee vondsten waren duidelijk incompleet, de ene mist de top, de andere is aan beide uiteinden beschadigd. Henk-Jan's bergingswerk aan zijn redelijk complete exemplaar verliep intussen moeizaam, vooral omdat de verweerde *Campanile* een stuk zachter en kwetsbaarder was dan het gesteente eromheen. Dat bleek wel toen het bovenste deel van het brok dwars door de schelp heen los kwam. Maar alle brokstukken konden worden verzameld, en het liet wel zien dat er een behoorlijk grote schelp in zat.
Met de eerste *Campanile* veilig geborgen had ik meer ruimte. Dat was wel nodig, want het achterste exemplaar stak recht de wand in, en vereiste veel hakwerk. Maar eerst moest het voorste geborgen worden. Ook dit exemplaar was erg verweerd, al tijdens het uitgraven braken er stukken vanaf. Deze werden uiteraard netjes in zakjes gedaan en opgeborgen.
Het weer werd er intussen niet aangenamer op: er begon een druilerige regen te vallen. Dit geheel in lijn met de meteorologische vooruitzichten, en het zette niet echt door, maar prettig is anders.
De meeste anderen hadden het inmiddels opgegeven. Veel zwaar graaf- en hakwerk ten spijt hadden ze weinig spectaculairs gevonden.
Ons bergingswerk moest uiteraard wel doorgaan, ondanks de regen, de blaren op de handen, de diverse kleine verwondingen, en de protesterende rugwervels. Je laat toch niet een *Campanile* in je kuil zitten! Aan het einde van de middag kwam mijn eerste exemplaar vrij, en toen hadden we het echt gehad. De nog steeds uit de wand stekende columella van de derde schelp dekten we met zand af. We verzamelden onze spullen, onze brokken kalk, en strompelden naar de auto. Wat een dag, wat een dag!

FOTO HENK-JAN VAN VLIET

Een merkwaardige tand met een hele lange iets gebogen wortel

We waren zó moe, dat we die avond niet meer naar de camping zijn gegaan, maar rechtstreeks na het wat verlate avondmaal gingen slapen. De derde *Campanile* wachtte immers nog!
's Ochtends was de regen nog niet opgehouden, en even vreesden we het ergste. Maar gelukkig viel dat erg mee, al toen we naar Fleury reden werd het droog en brak de hemel open. Onze kuil lag er nog net zo bij als zaterdag, en we togen aan het werk. Er moest een flink eind de wand in worden gehakt om de *Campanile* vrij te maken, en onder een lastige hoek. Toen uiteindelijk bleek dat de top ontbrak was dat natuurlijk jammer, maar het scheelde aan de andere

kant wel enorm in het graafwerk.
Met deze belangrijke taak achter de rug braken we wat blokken kalk vrij, om deze thuis te kunnen uitzoeken op kleinere soorten. En wat? Verrassing! Henk-Jan vond wéér een *Campanile*! Deze keer bleek het om een vrij klein topfragment te gaan, maar we hakten het uiteraard wel zorgvuldig uit.
De vermoeide spieren en ruggen protesteerden intussen steeds harder. Met elk twee *Campanile*'s vonden we de oogst zeer behoorlijk, en we maakten ons op om met de buit te vertrekken. Het was dan ook bijna met ontzetting toen we naast het vierde exemplaar ineens nóg twee stukken uit de wand zagen steken. En ja, dan moet je wel. Je kunt jezelf geen WTKG-er noemen als je die zou laten zitten...
Het werk werd gelukkig verlicht doordat we van Jan Boes een grotere beitel met handgreep konden lenen. Henk-Jan had inmiddels een fraai rode en opgezwollen linkerhand door een paar misslagen. Ook mijn handen waren bezaaid met schrammen en ontvellingen. Om beurten werkten we aan het maken van sleuven. Daarbij ging helaas de beitel dwars door de laatste winding van mijn exemplaar, dus dat wordt puzzelen en lijmen. Jan Boes maakte intussen enkele foto's van ons slavenwerk.
Met de zwaardere beitel was het werk sneller geklaard dan verwacht, en konden we onze derde *Campanile* elk bergen. Daarbij kwamen nog twee leuke extraatjes te voorschijn. Henk-Jan vond een gave *Athleta listerarum*, en ik kreeg er een fraaie *Volutilithes* bij. Henk-Jan vond ook merkwaardige tand, met een heel lange, iets gebogen wortel (zie foto op pagina 29). Geen idee wat het zou kunnen zijn. Henk-Jan's *Campanile* verbrokkelde helaas nogal, de mijne bleek een fraaie, vrijwel complete top te hebben.
Uit angst om nóg meer *Campanile*'s tegen te komen groeven we toen maar niet verder. Na alle spullen te hebben ingeladen zochten we nog wat op de omringende akkers, en gingen terug naar het hotel.
's Avonds gingen we bij de anderen langs om te horen hoe het hen was vergaan, en Jan zijn beitel terug te geven. Onze angst door jaloerse WTKG-ers van onze *Campanile*'s te worden beroofd bleek gelukkig ongegrond, zelfs al waren wij de enigen die 'm hadden gevonden.
Een deel van de groep was naar Pourcy gegaan. Ook daar was veel graafwerk nodig, wat gezien de overhangende wand bovendien niet zonder risico was. Anderen waren in de buurt van Damery gaan zoeken. We discussiëerden ook over 'uitwijkmogenlijkheden' voor de Paasexcursie, nu het

...nóg twee stukken... Jan Boes maakte intussen enkele foto's van ons slavenwerk.

FOTO JAN BOES

aantal vindplaatsen in het bekken van Parijs zo terugloopt. De volgende dag (maandag) hebben we nog even in wat wijngaarden in de buurt van Fleury gezocht. Dit leverde een paar *Murex*-jes op, een gave *Lyria turgidula*, een niet zo gave *Voluta musicalis*, etc. Moegezocht aanvaardden we tenslotte de thuisreis, met onze welverdiende (?) buit. We hebben ons wel verbaasd over hoe keurig om en om we vondsten deden, zodat het samenwerken niet ontaardde in ruzie over wie wat gevonden had, en wat voor wie bestemd was.

Thuis wilde ik natuurlijk graag weten hoe mijn *Campanile*'s er aan toe waren. Het viel nog niet mee om van het eerste exemplaar de omringende matrix te verwijderen. Daarbij kwamen weer enkele leuke extra's voor de dag; een juveniele *Volutilithes* en een bijna gave *Phacoides mutabilis*. De rotzooi die dat geeft is alleen niet erg handig op een balkon driehoog. De beloning bleek echter een min of meer gave mondrand te zijn. Er is mooi te zien hoe vorm en sculptuur van *Campanile* veranderen als aanzet naar de breed uitlopende mondrand van een volwassen exemplaar. Het fragment meet zo'n 25 centimeter, de totale hoogte zal ruim 60 centimeter zijn geweest.

Nu nog zien waar ik op mijn flatje een mooi plekje ervoor kan vinden...

**Ton van Eijden, De Sparren 39, 1402 KD Bussum, tel. 035 - 692 24 77, email: eijdent@hetnet.nl*